Aan burgemeester en wethouders

Datum	12 juli 2022	Nummer	
Portefeuillehouder	T.O.S. van de Ven	Openbaar	Ja
		Status	Besluit
Afdeling	Afdeling Ontwikkeling		
Onderwerp	Pilot respijtzorg		

Concept besluit

1. In te stemmen met de pilot respijtzorg, startend in het derde kwartaal van 2022 en eindigend op 31 december 2024.
2. In te stemmen met inkoop van het professionele deel via een flexibel aankoopsysteem.
3. De *Regeling tot wijziging van de Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Vught 2020* vast te stellen.
4. De raad hierover, en over enkele andere ontwikkelingen rondom mantelzorgondersteuning, te informeren met bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Besluit

Voorstel

1. In te stemmen met de pilot respijtzorg, startend in het derde kwartaal van 2022 en eindigend op 31 december 2024.
2. In te stemmen met de inkoop van het professionele deel via een flexibel aankoopsysteem.
3. De *Regeling tot wijziging van de Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Vught 2020* vast te stellen.
4. De raad hierover, en over enkele andere ontwikkelingen rondom mantelzorgondersteuning, te informeren met bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Inleiding

In het Uitvoeringsprogramma bij het coalitie-akkoord *Een nieuwe start* is opgenomen: "We vervangen de huishoudelijke hulp toelage (mantelzorg) voorziening door respijtzorgvoorziening(en) om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten." Voorgesteld wordt een pilot te doen met verschillende vormen van respijtzorg in huis. De pilot zal starten in het derde kwartaal van 2022 en lopen tot 31 december 2024. Dan wordt bekeken of de voorgestelde vormen van respijtzorg aansluiten bij het doel: voorkomen van overbelasting van mantelzorgers.
Het gaat hier om respijtzorg *in* huis. Er zijn vormen van respijtzorg, waarbij de zorgvrager bijv. naar dagbesteding gaat of naar een logeervoorziening. Voor een aantal situaties blijkt dit niet een passende oplossing. Zo is het voor iemand met dementie lastig om ineens op een andere plek te logeren. Dan kan hulp in huis een oplossing zijn. Denk bijv. aan iemand die (nog) niet onder de Wet langdurige zorg valt, en ook niet meer mee kan doen aan reguliere activiteiten; zo iemand valt tussen wal en schip, waardoor de mantelzorger zwaar wordt belast.

De pilot omvat verschillende vormen van respijtzorg: een vrijwilliger die in huis komt, of een aantal uren van een professionele ondersteuner (bijv. Zorgmies, Saar aan Huis, Home Instead etc.) of (nog steeds) ondersteuning bij het

huishouden. De respijtzorg wordt pas ingezet als eerst gekeken is naar het eigen netwerk, naar voorliggende voorzieningen, en naar de mogelijkheden die de aanvullende zorgverzekering eventueel biedt. Dan wordt de optie van een vrijwilliger bekeken. Als laatste komt een betaalde vorm van ondersteuning aan bod. De periode van ondersteuning is maximaal een half jaar, met in uitzonderingsgevallen een verlenging van een half jaar. In die periode wordt gekeken naar versteviging van de situatie op de langere termijn (bijv. regeling treffen op het werk van de mantelzorger, andere leden van het sociale netwerk inzetten, werken richting opname van de cliënt).

Beoogd effect

Voorkomen van overbelasting van mantelzorgers, waardoor zij hun zorgtaken niet meer in voldoende mate kunnen uitvoeren.

Argumenten

1.1 De huidige regeling voor de huishoudelijke hulp toelage blijkt onvoldoende aan te sluiten bij de behoeften van mantelzorgers.

Van de verwachte 20 aanvragen voor HHT per jaar heeft Vught tot nu toe zo'n 5-6 aanvragen per jaar afgehandeld (exclusief Helvoirt, waar de aantallen overigens ook erg laag waren). Wel merken bijv. de mantelzorgconsulenten van Wegwijs+, dat er vraag is naar respijtzorg aan huis. Met de pilot worden verschillende vormen mogelijk, aangepast aan de situatie van de mantelzorger. Dat kan een vrijwilliger zijn, die bijv. een paar uur bij de dementerende partner blijft, of een professional die tijdelijk taken overneemt. Van een paar uur per week tot enkele weekends, aansluitend op de behoefte. Het is een tijdelijke voorziening, die tijd geeft om de situatie voor de langere duur te verstevigen. Als blijkt, dat tijdelijk ondersteuning bij het huishouden nodig is, dan blijft dat ook een optie.

1.2 De nieuwe vormen van respijtzorg beogen dat mantelzorgers beter hun taak kunnen volhouden.

Dat is belangrijk voor de mantelzorger, maar ook voor degene die zorg ontvangt. Ouderen wonen veel langer in eigen huis, waardoor zij meer zorg aan huis nodig hebben. Het groeiende personeelstekort in de zorg maakt het beroep op mantelzorgers alleen maar groter. Preventie van overbelasting is daarom belangrijk: daarmee wordt het beroep op zorg en ondersteuning van de cliënt beperkt, maar ook wordt voorkomen dat de mantelzorger zelf een beroep moet doen op ondersteuning.

1.3 De pilot sluit aan bij het Uitvoeringsprogramma bij het coalitieakkoord Een nieuwe start.
Daarin is opgenomen, dat de HHT voor mantelzorgers wordt vervangen door respijtvoorziening(en) om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten. Met de pilot wordt bezien welke vormen het beste aansluiten bij de situatie van mantelzorgers. Aan het eind van de pilotperiode kan een besluit worden genomen over het vervolg.

2.1 Een flexibel aankoopsysteem constructie lijkt het beste aan te sluiten bij de bedoeling van de pilot.
Er zijn verschillende partijen die (betaalde) mantelzorgondersteuning aanbieden. Naast vrijwillige inzet zullen deze partijen ingeschakeld worden als dat in een bepaalde situatie nodig is. In overleg met Bizob is gebleken, dat een flexibel aankoopsysteem de beste optie is. Daarmee wordt met verschillende gegadigden een raamovereenkomst gesloten. Wanneer zich een vraag aandient, wordt die aan alle betrokken aanbieders toegestuurd. Degene die het eerst een passend aanbod doet, kan de respijtzorg leveren. Daarmee wordt voorkomen, dat in een bepaalde situatie niemand op korte termijn beschikbaar is en een mantelzorger lang moet wachten. Ook krijgen alle betrokken aanbieders gelijkelijk een kans om een aanbod te doen.

3.1 De Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Vught 2020 vormen de juridische basis voor de ondersteuning van mantelzorgers.

In de *Verordening maatschappelijike ondersteuning Vught 2020* staat in art. 10.1: "Het college zorgt voor diverse vormen van ondersteuning aan en waardering van mantelzorgers. Daaronder valt onder andere het bieden van hulp bij het huishouden en informatie en advies." Dit is nader uitgewerkt in de *Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Vught 2020*. Om de pilot mogelijk te maken worden de *Beleidsregels* gewijzigd. Artikel 4.1.4, waarin de Huishoudelijke Hulp Toelage voor mantelzorgers was vastgelegd, komt te vervallen. Toegevoegd wordt artikel 4.5.6, gericht op het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers. Dit artikel bevat de verschillende vormen van ontlasting, waaronder zowel huishoudelijke hulp als respijtzorg in huis. Wijziging van de beleidsregels is een bevoegdheid van het college.

4.1 Hiermee is de raad op de hoogte van de start van de pilot en enkele andere ontwikkelingen op het gebied van mantelzorgondersteuning.
Naast de pilot respijtzorg zijn enkele andere ontwikkelingen te melden. Zo is vorig jaar een start gemaakt met het Netwerk Mantelzorg Vught. Daarin werken diverse partijen samen om te komen tot een passend aanbod voor mantelzorgers Vught-breed. Een van de wensen is het openstellen van aanbod, dat tot dusver gereserveerd was voor eigen cliënten, voor meer mantelzorgers in Vught, en de toegang tot ondersteuning te verbeteren.
Onze aanvraag voor de verbetering van de toegang tot mantelzorgregelingen is intussen door het Rijk goedgekeurd. Als gevolg daarvan hebben we in de meicirculaire van het gemeentefonds een bedrag van € 50.000,- voor dit doel ontvangen. Daarmee zorgen we dat het netwerk versterkt wordt en kijken we welke vormen van ondersteuning verder noodzakelijk zijn.
Als derde punt wordt in de raadsinformatiebrief kort ingegaan op de waardering van mantelzorgers.

Kanttekeningen

1.1 De nieuwe vorm van respijtzorg is een open eind-regeling.
Evenals de HHT voor mantelzorgers is de nieuwe regeling een open eind-regeling. De schatting van 10 toekenningen per jaar is gebaseerd op de ervaringen met de huishoudelijke hulp toelage en de vragen die consulenten van Wegwijs+ tegenkomen. In de beoordeling van een aanvraag zal goed gekeken worden naar andere mogelijkheden. Om de toegang zo laagdrempelig te houden, zal geen eigen bijdrage worden gevraagd. In de loop van de pilot zal regelmatig gecheckt worden of de uitvoering in de pas loopt met het budget.

Participatie

Intern heef afstemming plaats gevonden met de juridische en financiële adviseurs en met Wegwijs+. Bij het inkooptraject is Bizob betrokken.

Financiën

Structureel budget voor pilot respijtzorg

In de post mantelzorgondersteuning (fcl 860055) is jaarlijks ruimte ter hoogte van € 25.000,- voor algemene mantelzorgondersteuning. Hieronder valt ook de waardering voor mantelzorgers. Dat betekent dat voor de nieuwe vorm van respijtzorg binnen het budget jaarlijks € 20.000,- beschikbaar is, totaal voor de pilot-periode (medio 2022 tot eind 2024) € 50.000,-.
Daarmee schatten we jaarlijks ongeveer 10 mantelzorgers (schatting op basis van uurtarieven en omvang inzet) te kunnen ondersteunen. Het betreft hier een open eind-regeling. We zullen nauwlettend volgen of de uitvoering in de pas loopt met het budget.

Incidentele middelen op basis van aanvraag

Daarnaast is onze aanvraag voor de verbetering van de toegang tot mantelzorgregelingen door het Rijk goedgekeurd. Als gevolg daarvan hebben we in de meicirculaire van het gemeentefonds een bedrag van € 50.000,- voor dit project ontvangen. Naast het onderzoek naar het verbeteren van de toegang en het versterken van het netwerk mantelzorgondersteuning zullen wij deze middelen inzetten voor andere vormen van verbetering van de mantelzorgondersteuning.

Communicatie

De gewijzigde *Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Vught 2020* zullen op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.
In het Netwerk Mantelzorgondersteuning, de nieuwsbrief van het netwerk, en in het Klaverblad zal aandacht worden besteed aan de nieuwe mogelijkheden.

Bijlage(n):

1. *Regeling tot wijziging van de Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Vught 2020*
2. Concept raadsinformatiebrief